

Pojem podnikatel a informace o podnikatelích

Podnikatel podle OZ

§ 420: Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.

Vymezení pojmu není závislé na oprávněnosti či neoprávněnosti podnikání podle veřejnoprávních předpisů, vychází z povahy činnosti daného subjektu.

Domněnky a fikce - § 421

Za podnikatele se považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku.
(nevyvratitelná domněnka a fikce)

Má se za to, že podnikatelem je osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona. (vyvratitelná domněnka)

Osoby zapisované do obchodního rejstříku (z. č. 304/2013 Sb.)

Do obchodního rejstříku se zapisují

-obchodní společnosti a družstva = **obchodní korporace**

-zahraniční osoby

-fyzické osoby

- které jsou podnikateli a o zápis požádají (**fakultativní zápis**)

- které jsou podnikateli

- a výše jejich výnosů nebo příjmů přesáhne zákonem stanovenou hodnotu (**obligatorní zápis**)

- další osoby, u nichž stanoví povinnost zápisu zvláštní právní předpis

Podnikatelská oprávnění

Živnostenské oprávnění

- živnosti ohlašovací nebo koncesované
- státní dozor vykonávají živnostenské úřady
- z. č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Jiné oprávnění: podle speciálních předpisů – negativně vymezeno v § 3 živn. zák., st. dozor vykonávají speciální správní úřady nebo profesní komory. U podnikání na kapitálovém trhu vykonává dozor ČNB.

Zemědělci: zapsáni do evidence obcí s rozšířenou působností podle z. č. 252/1997 Sb., o zemědělství

Zdroje informací o podnikatelích

-Veřejné rejstříky a seznamy

- vedou správní úřady a soudy
- se zápisem jsou spojeny právní účinky ve vztahu k veřejnosti
- příklady rejstříků: obchodní rejstřík, insolvenční rejstřík, živnostenský rejstřík

-Seznamy a registry v různých evidencích vedených o ekonomických subjektech

- např. registry ČNB, systém ARES ministerstva financí

Základní zásady právní úpravy

- Veřejné rejstříky vedou **soudy**
- Zákon připouští, aby zápisy prováděli i **notáři** (§ 108 n.)
- Zápisy o jednotlivých osobách jsou vedeny na vložkách – pro každou osobu vedena samostatná vložka, součástí rejstříku je sbírka listin
- Rejstříky jsou vedeny elektronicky: informace jsou dostupné na www.justice.cz
- Rejstříky jsou ovládány principem publicity:
 - princip **formální** publicity
 - princip **materiální** publicity pozitivní
negativní

Účinky zápisu

- Deklaratorní:** většina zápisů deklaruje existenci zapisovaných údajů
 - (např. zápis osob, které jsou členy statutárního orgánu obchodní korporace)
- Konstitutivní:** v nejdůležitějších případech vzniká daná skutečnost až právní mocí zápisu do veřejného rejstříku (např. vznik a zánik obchodní korporace)

Sbírka listin

- Databáze dokumentů, které se vztahují k zapisovaným subjektům a poskytují bližší informace o jejich vnitřních poměrech
- Výčet listin je uveden v § 66 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících

Internetové stránky

-§ 7 ZOK: akciová společnost je povinna bez zbytečného odkladu po svém vzniku zřídit internetové stránky, na nichž uveřejňuje skutečnosti podle zákona, a to tak, aby informace byly dostupné jednoduchým způsobem po zadání elektronické adresy

-Internetové stránky může zřídit i společnost s ručením omezeným – vztahují se potom na ni povinnosti stanovené akciovým společností

-Povinnost zřídit stránky je uložena i ve vztahu k závodů zahraniční kapitálové společnosti nebo zahraničního družstva nebo k jeho pobočce

Podnikání s pomocí obchodních společností

▫ Právní formy pro podnikání

▫ Jednotlivec – fyzická osoba

▫ Organizované útvary bez vzniku
▫ právnické osoby

-Společnost (§ 2716 – 2746)
-Tichá společnost (§ 2747 – 2755)
-Svěřenský fond (§ 1448 – 1474)

▫ Obchodní korporace

- Osobní : veřejná obchodní společnost
- komanditní společnost
- Kapitálové: společnost s ručením omezeným
- akciová společnost
- Družstvo
- Evropské formy: EHZS
- Evropská společnost
- Evropská družstevní společnost

□ Ekonomický význam společností

racionalizace zřizování a provozu

omezení rizik pro společníky

soustředění kapitálových zdrojů

zvýšená právní jistota

□ Obchodní společnost jako právnická osoba

Právní samostatnost

- nezávislost na osobách společníků
- může vlastnit majetek
- vstupuje samostatně do právních vztahů
- může být závazkově zavázána nebo oprávněna
- může se domáhat svých práv

Vnitřní struktura

- skupina závazků vyplývajících z toho, že společnost je právnická osoba
- postavení společníků

Správa společnosti

možnost posunout rozhodování mimo společníky

Osobní obchodní společnosti

	VEŘEJNÁ OBCHODNÍ SPOLEČNOST	KOMANDITNÍ SPOLEČNOST
Základní charakteristika	<ul style="list-style-type: none"> - alespoň dvě osoby - osobní účast společníků na činnosti společnosti - neomezené a solidární ručení společníků za splnění dluhů společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - dva druhy společníků: komplementáři a komanditisté - komanditisté povinni poskytnout vklady - komplementáři nemají vkladovou povinnost, ale ručí za splnění dluhů společnosti neomezeně a solidárně
Postavení společníků	<ul style="list-style-type: none"> - osobní účast na činnosti společnosti - rovné postavení společníků - právo rozhodovat o všech věcech společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - povinnost osobní účasti jen komplementáři - všechna práva a povinnosti nutno řešit odděleně pro komplementáře (mají rovné postavení) a komanditisty (práva a povinnosti podle podílů, které se určují podle poměru vkladů a nemusí být stejné)
Vnitřní struktura	<ul style="list-style-type: none"> - nejvyšším orgánem všichni společníci - statutárním orgánem společníci, kteří splňují požadavky stanovené zákonem 	<ul style="list-style-type: none"> - nejvyšším orgánem všichni společníci, ale rozhodují odděleně komplementáři a komanditisté - statutárním orgánem komplementáři, kteří splňují požadavky stanovené zákonem

Kapitálové obchodní společnosti

	SPOLEČNOST S RUČENÍM OMEZENÝM	AKCIOVÁ SPOLEČNOST
Základní charakteristika	<ul style="list-style-type: none"> - počet společníků libovolný - i jednočlenná společnost - ručení společníků solidární do výše souhrnu všech nesplacených vkladů podle zápisu v obchodním rejstříku 	<ul style="list-style-type: none"> - počet společníků libovolný - i jednočlenná společnost - akcionáři za splnění dluhů společnosti neručí
Postavení společníků	<ul style="list-style-type: none"> - společníci nejsou povinni osobně pro společnost pracovat - postavení společníků podle podílů, podíl se určuje podle poměru vkladu společníka k základnímu kapitálu - možnost více podílů různých druhů, úprava ve společenské smlouvě 	<ul style="list-style-type: none"> - společníci nejsou povinni osobně pro společnost pracovat - podíly vyjádřeny v cenných papírech - akcích - postavení společníků podle počtu a jmenovité hodnoty akcií a podle druhu akcie
Vnitřní struktura	<ul style="list-style-type: none"> - nejvyšším orgánem je valná hromada = všichni společníci - statutární orgán - jednatele jeden nebo více - dozorčí orgán: dozorčí rada (pouze fakultativní) 	<ul style="list-style-type: none"> - nejvyšší orgán: valná hromada = všichni akcionáři - dualistický systém: statutární orgán: představenstvo dozorčí orgán: dozorčí rada - monistický systém: správní rada,